

แจ้ง ความ กระทรวง วัง

การเทศนา ในวัด พระศรีรัตนศาสดาราม
วันพระที่ ๒๘ เมษายน ร.ศ. ๑๑๓ นี้ พระ
บรมมหารัชมังคลาจารย์ ได้มาให้ ทานธรรม แก่ด้วย
อิฐจุกึกิกระดก แด่ อุโบสถ คีล เมื่อ ขบธรรม
เทศนา แล้ว ชุมภักดิ์ อาษา ให้ แสกงนิทาน
รัตนพิมพวงษ์ ท่อนที่ ๓ ท่อไป อุบาย
อุบายสาธิต ข้าทูลฉลอง ข้าราชการ และราษฎร
ที่ได้มา ฟัง พระมาจ ร้อยคนเศษ ผู้ได้บริจาค
ทรัพย์ทำบุญ ในการ ปฏิสังขรณ์ ๒๒ ซื่อ
เป็นเงิน ๑๔ บาท ๔๔ อัฐ ทำนทั้งหลาย
ผู้ที่ได้ถวาย จงอนุโมทนา ใน ส่วนกุศลที่
มีผู้บริจาคนี้

โดยรับสั่ง พระเจ้าน้องยาเธอ
แทนเสนาบดี กระทรวง วัง
พระยาอมรินทร ราชมณฑลเข็ญ

แจ้ง ความ กรมยทมนาธิการ

วันที่ ๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๓
ด้วยนายร้อยตรี เข็ก กองทหารปืนใหญ่
ในกอง "พระพิเรนทรเทพ" เมืองลาวกา
วถึงแก่กรรมที่เมืองฮอตราชธานี วันที่ ๑๔
ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๒
เดิม นายร้อยตรีเข็กนี้ เป็นบุตรมะทอง
ชะนุก ในกองทหารปืนใหญ่ ได้เข้ารับ
ราชการในกองทหารปืนใหญ่ เมื่อรัตน
โกสินทร์ศก ๙๔ ครั้น รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๓
ได้รับยศทหารเป็น นายสิบโท ครั้น
รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๘ ได้เลื่อนยศเป็น นายสิบ

เอก ขึ้นไปราชการรับราชการที่เชียงคำ
กับนายพลตรี พระยาสิทธิราชไชโยไชย ปลัด
ทหารบกใหญ่ แต่เมื่อรับราชการที่
สระแก้วอยู่นั้น ครั้น รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๗
กลัดลงมากรุงเทพฯ ได้เข้ารับราชการใน
กองทหารปืนใหญ่ตามเดิม ครั้น รัตนโกสินทร์
ศก ๑๑๒ ได้ว่าที่นายร้อยตรี ขึ้นไปราชการ
กับพระพิเรนทรเทพ ทางเมืองลาวกา ครั้น
วันที่ ๑๔ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๒ เวลา
๓ ยามเศษ นายร้อยตรีเข็กป่วยเป็นลม ชีว
าศาสนาภักดิ์ จิตใจจึงแน่วไป นายร้อยนาย
สิบกองแพทย์ พยายามรักษาให้ชวยกัน ประ
พยายามให้รับประทานอาหาร ทาคล้ายไม้ ในที่ใด
นั้น นายร้อยตรีเข็กถึงแก่กรรมอายุ ๓๗ ปี

นายเวรชาญสิทธิ์ พล

กรมยทมนาธิการ

พระประวัติพระเจ้าราชวรวงษ์เธอ

พระองค์เจ้ากนิรี

พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้ากนิรี
ที่สิ้นพระชนม์ไปแล้วนี้ เป็นพระเจ้าหลานเธอ
ที่ ๓๐ ในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้า
อยู่หัว ประสูติ ณวัน ๓ เดือน ๑๒ ขึ้น ๘ ค่ำ
ปีเถาะ เอกศก จุลศักราช ๑๑๘๑ เป็นปีที่ ๑๑
ในรัชกาลที่ ๒ ได้รับพระราชทานเบี้ยหวัด
ปีละ ๕ ตำลึง ณรัชกาลที่ ๓ ได้รับพระ
ราชทานเบี้ยหวัดปีละ ๓ ชั่ง เงินเดือน ๆ ละ
๔ บาท แล้วได้รับพระราชทานเพิ่มขึ้นโดยลำดับ
จนได้รับปีละ ๘ ชั่ง เงินเดือน ๆ ละ ๑๐ บาท ให้

รับ พระราชทานเครื่องยศ ครบทุกสิ่ง ตาม
 อย่างพระเจ้าลูกเธอฝ่ายใน เมื่อรัชกาล
 ที่ ๔ ได้รับพระราชทานเบี้ยหวัดเพิ่มขึ้นอีก
 ๒ ชั่ง รวมเป็นปีละ ๑๐ ชั่ง ในรัชกาล
 ปัจจุบันนี้ ได้รับพระราชทานเบี้ยหวัดเพิ่ม
 ขึ้นเป็นปีละ ๑๒ ชั่ง แล้วเลือกขึ้นเป็นปี
 ละ ๑๕ ชั่ง เงินเดือนเพิ่มขึ้นเป็นเดือนละ
 ๑๒ บาท มาเมื่อโปรดเกล้าฯ ให้ยกเบี้ย
 หักเงินเดือนเปลี่ยนมาเป็นเงินขึ้นนี้ ได้
 รับพระราชทานเงินปี ๆ ละ ๒๔ ชั่ง ได้รับ
 พระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมี
 เลิศวิเศษ รุ่งเรืองยิ่ง มหาจักรีบรม
 ราชวงษ์ ๑ เครื่องราชอิสริยาภรณ์
 สำหรับตระกูล ทดียบดุษฎีเกล้า ๑ แลได้รับ
 รับพระราชทานเหรียญรัตนาภิศก มาลา ด้วย

เมื่อ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๒ ประ
 ชวร พระโรคชรา มีพระอาการให้เสวยไม่ได้
 ประทมน้ำคล้าย ขุนประเสริฐโอสถได้ประกอบ
 พระโอสถถวาย พระอาการทรงบ้าง ทอด
 บ้าง เป็นครั้งเป็นคราว มาณภายหลังมี
 พระอาการให้ทรงพระโอสถ ทั้งแต่พระหัตถ์
 ถึง พระอังสา ทั้งแต่พระบาทถึงพระนาภี ครั้น
 ถึงวันที่ ๑๓ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๓
 เวลาบ่าย ๓ โมงเศษ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระ
 องค์เจ้าภริยานุสรณ์พระชนม์ม พระชนม์มได้๗๕พรรษา
 เวลายามหนึ่งในวันที่ ๑๓ นี้ พระบรม
 วงษานวงษ์ แลข้าราชบริพารฝ่ายใน ได้สรง
 น้ำพระศพ ครั้นสรงน้ำแล้ว เจ้าพนักงาน
 ได้ทรงเครื่องพระศพ ตามธรรมเนียมเสร็จ
 แล้ว เชิญพระศพลงในพระถง ทั้งบน
 เสด็จขบวน ๑๒ ออกทาง ประตูไพศาล

ทักษิณ ไปวังพระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรม
 ขุนยติทรไพศาลโสภณ ขบวนแต่มีกลอง
 ชะนะ จำปี จำกลอง แตรงอน แตรฝรั่ง
 แลเครื่องสัง ครั้นถึงวังพระเจ้าราชวรวงษ์
 เธอ กรมขุนยติทรไพศาลโสภณแล้ว เชิญ
 ขึ้นประดิษฐานเหนือแว่นฟ้า ๒ ชั้น ณ ที่ไว้
 พระศพ ประกอบพระโกศไม้ ๑๒ แวกล้อม
 ด้วยเครื่องสัง ๑๒ คัน พระราชทานผ้าไตร
 ๒๐ ไตร ผ้าขาว ๔๐ พัสตัยปกรณณ์ คอไป
 โปรดเกล้าฯ ให้มีพระสงฆ์สวดอภิธรรม
 แลกกลอง ชะนะประจำประโคน ในเวลาอัน
 สมควร ตามธรรมเนียม

ข่าวตาย

พระยาพิพิธโกศลสวรรค์ (ชม) บุตร
 พระยาอนนต์ชาญไชย เกิดปีระกาตรีศก
 จุลศักราช ๑๒๒๓ ได้เรียนหนังสือไทยใน
 โรงเรียนหลวง พระยาอัครพันธ์โสภณเป็น
 อาจารย์ ครั้นอายุได้ ๑๖ ปี ได้ถวาย
 ทิวเป็นมหาดเล็กพิเศษ อยู่เวรอุทขิ
 ได้รับพระราชทานเบี้ยหวัดปีละ ๔ ตำลึง
 มาเมื่อปีชานสัมฤทธิศก ศักราช ๑๒๔๐ ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญา
 ขัตติยให้เป็นที่นายรองเล่ห์อาวช พระราช
 ทานเบี้ยหวัดเพิ่มขึ้นเป็นปีละ ๑๕ ตำลึง ครั้น
 ถึงปีมะโรง โทศก ศักราช ๑๒๔๒ ได้รับพระ
 ราชทานสัญญาขัตติย เป็น นายเล่ห์อาวช
 หุ้มแพร ได้รับพระราชทานเบี้ยหวัดปีแรก
 ชั่ง ๕ ตำลึง ต่อมาเพิ่มขึ้นเป็นปีละ ๒ ชั่ง
 เมื่อปีวอก ฉศก ศักราช ๑๒๔๖ โปรดเกล้าฯ